

การสอนแบบวอลดอร์ฟจะพัฒนาเด็กได้อย่างไร

การสอนแบบวอลดอร์ฟ

ผู้ริเริ่มแนวการสอนที่รู้จักชื่อแพร่หลายแบบวอลดอร์ฟ (Waldorf) คือ รูดอร์ฟ สไตเนอร์ (Rudolf Steiner) วิธีการสอนของสไตเนอร์หรือวอลดอร์ฟ นั้นจัดเป็นการเรียนการสอนแบบเน้นกิจกรรมการเล่น คือ ดนตรี จังหวะ บทเพลง นิทาน เพราะกิจกรรมเหล่านี้ช่วยส่งเสริมความคิดจินตนาการของเด็ก และช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย

วอลดอร์ฟ จะพัฒนาเด็กได้อย่างไร

1. เด็กเรียนรู้จากการเลียนแบบเน้นที่ครูหรือผู้ใหญ่จะต้องมีพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีของเด็กในการพูดและการกระทำ โดยเฉพาะเด็กในวัย 0-7 ปี

2. เด็กในวัย 3-7 ปี ซึ่งเป็นวัยอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัยนี้ เน้นการเล่นของเด็ก “การเล่นของเด็กเป็นการเลียนแบบชีวิต เช่น เด็กจะเล่นกวาดบ้าน ภูพื้น ทำอาหาร การเล่นเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ของเด็กเพราะเด็กได้ใช้อวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายเคลื่อนไหว ได้ฝึกทางมิติ การได้เล่นเช่นนี้ช่วยสร้างนิสัยในการรักการทำงานทำให้เด็กเป็นคนขยัน และการเล่นนี้จะฝึกสมาธิด้วย” (Steiners อ้างถึงใน Trostli, 1988)

3. การจัดอุปกรณ์เครื่องเขียน เช่น ชอล์ก สีเทียน ให้เด็กได้เขียนตั้งแต่เล็กๆ เพราะในวัยนี้เด็กจะชอบแสดงออกทางการวาดซึ่งเป็นการสื่อสารความรู้สึกภายในออกมา และวัยนี้เป็นวัยที่เรียนภาษาได้ดีที่สุด (Carlgrén, 1981) แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติด้วย

4. การเรียนรู้ของเด็กทั้งในบ้านและในชั้นเรียนไม่ควรมีของเล่นมากเกินไป โดยเฉพาะของเล่นสำเร็จรูป เพราะของเล่นสำเร็จรูปอาจทำลายความคิดจินตนาการของเด็ก ของเล่นของเด็กควรจะเป็นของธรรมชาติและให้เด็กคิดวิธีเล่นของตนเอง เช่น เด็กใช้ลังเก่าๆ เป็นร้านขายของ ใบไม้ เปลือกหอย ก้อนอิฐ เป็นของขาย “Lack of toys stimulate children’s gift of intervention” (Steiners อ้างถึงใน Carlgrén, 1988)

5. พ่อแม่สามารถทำของเล่นง่ายๆให้ลูกได้ เช่น ทำตุ๊กตาจากเศษผ้า ทำรถลากจากเศษไม้ การทำของเล่นให้ลูกจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกสนิทชิดเชื้อกันด้วย (Freya, 1988)

6. ของเล่นในห้องเรียนสามารถเป็นของใช้ภายในบ้าน เช่น หม้อข้าว หม้อแกง จาน ช้อน ไม้กวาด ตุ๊กตา ผ้านุ่มๆ เศษวัสดุตามธรรมชาติ เช่น เศษไม้ เปลือกหอย ก้อนอิฐ กล่าวคือ เป็นของเล่นที่จับต้องคิดสร้างสรรค์

7. พ่อแม่ไม่ควรให้ลูกดูทีวีมากเกินไป เพราะทีวีจะทำลายความคิดจินตนาการของเด็ก พ่อแม่เองจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดี โดยไม่ดูทีวีมากเกินไปด้วย (Carlgrén, 1981 , 34)

8. กิจกรรมประจำวันในโรงเรียนจะเป็นดังนี้ คือ ทุกเช้าก่อนเข้าเรียนจะมี “morning verse” หรือ “คำกลอนยามเช้า” ตามด้วยบทเพลง และการฝึกสมาธิ (a concentration excercises to focus the child on the tasks ahead) เพื่อให้เด็กมีจิตสงบและมั่นคงที่จะเรียนหรือทำงานขั้นต่อไป

เมื่อเข้าห้องเรียนจะมีลำดับการเรียนแต่ละวัน ดังนี้

ช่วงที่ 1	เล่นเสรี
ช่วงที่ 2	กิจกรรมวงกลม มีการเล่าเรื่องสนทนา ร้องเพลง ดนตรี
ช่วงที่ 3	เล่นกลางแจ้ง
ช่วงที่ 4	นิทาน
ช่วงที่ 5	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
ช่วงที่ 6	กิจกรรมปฏิบัติ เช่น วันจันทร์มีทำอาหาร วันอังคารมีวาดภาพ วันพุธมีงานประดิษฐ์ วันพฤหัสบดีมีงานฝีมือ วันศุกร์มีทำอาหาร และมีการทำสวน (gardening)

ระยะเวลาแต่ละช่วงให้ครูเป็นผู้กำหนดให้ยืดหยุ่นได้

เนื้อหาในการสอนจะเป็น “หน่วยบูรณาการ” โดยมีพื้นฐานจากฤดูกาลประเพณีในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมในบ้าน ในชุมชน (Troslı, 1988)

9. การสอนแบบวอลดอร์ฟไม่เน้นการสอนทางวิชาการ เน้นการเล่นเป็นสำคัญสำหรับชีวิตเด็ก การเล่นนอกจากเด็กไม่พัฒนาการเคลื่อนไหว การคิด และสมาธิ หรือความจดจ่อในงานหรือสิ่งที่กระทำ การเล่นยังจะเป็นการสร้างเจตคติที่จะมีต่อชีวิตภายหน้าของเด็ก “Children” attitude to play shows later at their attitude to life” (Freya, 1988)

10. วอลดอร์ฟให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งแวดล้อมที่สวยงามเป็นธรรมชาติ มีอุปกรณ์ที่ให้เด็กมีกิจกรรม (activity) ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอีกด้วย

อ้างอิงจากหนังสือ

ผู้แต่ง

ปีที่พิมพ์

นวัตกรรมการปฐมวัย

ศาสตราจารย์ ดร.อารี สัณหฉวี

2537